X évfolyam. Csáktornya, 1893. junius 25-én 26 szám.

Szerkesztővel értekezni lehet mindennap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény **Margitai József** szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak nyiltterek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számittatnak.

MURAKÖZ

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A »Muraközi tiszti önsegélyző szövetkezet«, a »Csáktornyai takarékpénztár«, a »Muraközi takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . 4 frt
Fél évre . . . . 2 frt
Negyed évre . . . 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések még elfogadtatnak:

Budapesten: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukes M., Oppelik A., Daube G. L. és társánál és Herndl. Brünben: Stern M.

Nyilttér petitsora 10 kr.

A Gáspárics-emléktábla.

Felhivásunk a Gáspárics emléktábla ügyében élénk visszhangra talált különösen Muraköz alsó vidékének lakói között. Örömmel jelenthetjük, hogy a gyüjtés a hazafias horvát ajku muraköziek között is megindult.

Perlakon a közügyek iránt melegen érdeklődő egyik derék honfitársunk: Sipos Károly, gyógyszerész vette a kezébe a gyüjtés ügyét s a következő sorok kiséretében tudósit bennünket a gyüjtés eredményéről:

Igen tisztelt szerkesztő ur!

»Muraköz« f. é. 24-ik számában meg jelent czikk: „Emléktáblát Gáspáricsnak«, itt Perlakon is élénk visszhangra talált. Midőn ezt becses tudomására juttatni van szerencsém, egyuttal jelentem, hogy egy gyüjtőivet én is nyitottam, melyen már is 27-en irtak alá kisebb-nagyobb összegeket. Eddig összesen 23 frt 10 kr. gyült be. A gyüjtés tovább folyik.

Reménylem, hogy itt és a környéken, ahol a dicső emlékü Gáspéritsnak sok rokona és ismerőse van, sikerül majd összegyüjteni annyit, hogy önökkel egyetemben, kik ezen eszmét megpenditék, Muraköz fiának emlékét dicsőitve megörökitheljük.

Legyen látható jele is nagyjainknak, hogy példájukon buzduljon fel Muraköz hazafias népe is és ebből is lássa, hogyan kell szent és szép hazánkat szeretni, azért önzetlenül élni és ha kell, dicsőn meghalni!«

*

A gyüjtő bizottság felkéri Perlak és az alsó-vidék hazafias érzelmü lakosságát, mi szerint a Perlakon megindított gyüjtő iveken adakozni szíveskedjenek!

Sipos Károly ur ivén adakoztak eddig: Gáspárics Vincze 5 frt, Verli Ferencz 2 frt, Banelly Sándor, Sipos Károly, Baranasics Ferencz, Verli Ernő, dr. Böhm Sidney, Horváth Csongor, Pavcsecz János, Lange Kelemen, Grész Alajos, Filipits Lajos 1 - 1 frt; Petrics András, Jellasits Mihály, Ifj. Hajdinyák István, Hermann János, Mihoczek András, Hermann Regina, Banelly Ferencz Károly, Szebényi Lajos, Ifj. Plichta Ferencz, Sipos Elek, Tóth Sándor 50—50 kr; Kzemann Anna, Ptak György, Banelly László 20 - 20 kr. Összesen 23 frt 10 kr.

Adakoztak továbbá: Fehér József 1 frt és Kollay Lajos 1 frtot. Mindössze 25 frt 10 krt

*

A Gasparits-emléktáblára begyült:

Mult számunkban közölt kimutatás összege . . .	14 frt 85 kr.
Mai számunkban közölt kimutatás összege	25 frt 10 kr.
Összesen	39 frt 95 kr

A megyei közigazgatási bizottság ülése.

A megyei közigazgatási bizottság juniusi havi ülését Svastics Benő főispán őméltóságának elnöklete alatt f. hó 13-án tartotta.

Az alispáni havi jelentés helyeslőleg tudomásul vétetett.

A közigazgatási bizottság által hozott azon határozatra nézve, hogy a körorvosok kötelesek meghatározott időközökben a körükbe tartozó minden községet meglátogatni, erről a községet előre értesíteni s e látogatásuk kellőkép ellenőriztetik, az alsó-lendvai szolgabirói járáshoz tartozó körorvosok értekezletet tartottak, melyen — tekintettel a körükbe tartozó községek nagy számára, — kijelentik, hogy nem képesek a községeket az előirt időrendben meglátogatni s kérik a határozat oly irányban való megváltoztatását, hogy a látogatások ne köttessenek időhöz. Az értekezlet jegyzőkönyve a főszolgabiró utján beterjesztetvén, a közigazgatási bizottság a közegészség ügy érdekében hozott határozatát változatlanul fentartja, egyuttal a megyei t. főorvost megbizta, hogy a községek számára ily községi látogatási könyv berendezésére nézve a jövő ülésre tegyen részletes javaslatot.

A kereskedelemügyi miniszternek rendelete értelmében a vámmentességek kiterjesztése, illetve az 1890. évi I. t.-cz. 99. § ban

A „Muraköz" tárczája

A bivaly tudománya.

Irta: Hosszu Dengesics.

Van nekem egy öreg úr ösmerősöm.

Vállait közel nyolczvan év nyomja és — sok becsület.

Alacsony, roskatag járásu, de ritka tevékeny ember.

Évtizedeken át viselte a más gondját, törte magát a galádul hálátlan közpályán. Előbb az esztergomi főkáptalan főtisztje, majd később Zalamegye árva-szolgabirája volt. Végül pedig jól rászolgált, — nyugalomba vonult.

Családjával együtt a regényes Balaton-vidék legboldogabb lakóinak egyike.

Mint ilyent, mint magánzót látogattam meg valamelyik nyáron.

Éppen kiterjedt birtokán győzködött. Tudtam, hogy legott haza törtetne, ha tudná, hogy vendégül érkezém, hát biz én megelőztem a szives aggastyánt s fölkerestem a tagon.

Annál is inkább örömest siettem ki a mezőre, mert legalább módom nyilt gyönyörködni a buja kaszálóban, no meg a fodrozó Balatonban, mely amarra dült véggel....

Néhány pillanatig elmerengtem az igazi magyar-tenger látásán, fürkésztem — mily sajátos szürke foltokat hint annak halvány-zöld tükrére a delelő nap izzó sugara.

Aztán kocsira szálltunk s körü jártuk a dúsan termő fekete földek javarészét.

Innen az amerikai szőlő-telepre mentünk, hol magyarosan vendéglátó gazdám szivós kitartással és ritka figyelemmel ösmertette a tengeren-tulról hozott szőllő-venyigék ültetés- és ojtás-módját, meg termőképességét.

A nap erősen tüzött s a nagy tanulás közben homlokom hatalmasan gyöngyözni kezdett. Zsebkendőm a törülgetéstől csuromviz lett.

Szinte megkönnyebbültem hát, mikor a magyarázat után e szavakkal lepett meg:

— Hanem öcsém, ha ugy tetszik, nézzük meg a hegyen, mit produkáltam az idén....

Egész a hegy lábáig hajtattunk, innen azonban már csak gyalogszerrel kellett a magasba fölbandukolnunk. — Lelkemre! az öreg ur inkább győzte szusszal, mint én. Persze, ő hozzá volt szokva a mindennapos úthoz, de én — nem.

Itt ötlött még igazán szemembe az az éles különbség, ami van az európai és amerikai szőlő közt. A maz szelid zöld és ritkás levelü, emez haragos zöld és sürü-lombos; a amazon a gerezd szemei alig nyüsrét nagyságuak, ezen csaknem mogyorónyi; a maz kőkemény, ez pirulva zsendül.

Ugyanitt bemutatta a közvetett (3 év mulva) és közvetlen (a szüret előtti tavaszon homlitott) termő szőllőtőket is....

Istenem! mit értettem én mindehhez? Semmit. Csak szájtátva néztem és — hallgattam....

... Mintha varázsütésre történnék, egyszerre fordultunk az alattunk terülő gyönyörü vidék képe felé.

Még innen volt ám szép a Balaton! Kicsiben ugy nézett ki a menedékes zöld vidék, benne a hullámos Balatonnal s túl rajta a Somogyi hegyes partokkal: mint a karos gyermekasztal sima felületü zöld papirosán krétával festett fehér folt, amit valami ösmeretlen tündér rengésbe hoz.

— Ugyan volt-e élő lény, mely ezt a rengeteg vizet valaha meguszta? Önkéntelenül is ez a kérdés siklott el a számon.

— Volt ám! felelé az öreg ur komolyan.

De már erre kérdőjellé változva tekintettem rá.

— Ugy-e hihetetlen? Pedig lássa — való... Hanem talán nem fog ártani kisé hüsebb hely után nézni; térjünk be — azt tartom — a borházba; onnan épp ily szabadon áttekinthetjük a vidéket; födött tornácza egészen rászolgál...

— Hát aztán ha szabad kérdenem: miként esett az az ültás?

— Igy ni! telepedjünk le üröcsém, gyujtsunk rá s aztán elmesélem... Hát a mult őszön történt. Somogyba rándultam egyik régi barátom látogatására.

— Tudja, nekünk sóvár gazdaembereknek legnagyobb gyönyörüségünk az anyafődben meg a jármos jószágban telik. Ahogy megnézegettük a gazdaságot, csöndes beszélgetéssel haza felé tartottunk. A háznál, a kapun igen jó husban levő bivaly-ökröket hajtott ki a béres. Ahogy megtudtam: vásárra vitték volna... Sose hajkurássza — mondok — megtartom én. Nem sokat alkudtunk a pár ökörre. Enyém lett, a béres mindjárt el is hozta.

fel nem sorolt vámmentességeken tul ujabbaknak engedélyezése tárgyában a közigazgatási bizottság levén illetékes előterjesztést tenni: a perlaki, domborui és kottori réveken a posta és távirda küldönczök, mint akik szintén közszolgálatot teljesitenek, vámmentessége tárgyában a kereskedelemügyi miniszterhez felterjesztés tétetik.

A kereskedelemügyi miniszter leirata, mely szerint a közigazgatási bizottságot a balaton-szent-györgyi h. é. vasut Keszthely és B.-Szt.-György állomások közt „Fenék" elnevezéssel feltételes megállóhely engedélyezéséről értesiti, tudomásul vétetett.

A kir. tanfelügyelő jelentése szerint fölterjesztettek a stridói állami elemi iskola pótmunkáira vonatkozó szerződések. — A miniszter a pórszombati és bagladi áll iskoláknál teljesitett munkálatok utófelülvizsgálatát elrendelte, — Meglátogatta a nagy-kanizsai polgári leányiskolát és az összes kisded óvodákat. Személyi és dologi ügyekben volt Döbrétén, Zalabéren, Ukkon, Káptalanfán, Kányaváron. — Meglátogatta a nyirádi, pákai és szőczi r. k. iskolákat, a szt.-adorjáni áll. iskolát. — Az áll iskola telke ügyében volt Csabrendeken. — Ugyanez iskolához a miniszter a hetedik tanerőnek az 1893/4. tanév elején alkalmazását elrendelte.

Ávár Gyula tanitó kérvénye a domasineczi tanitói földek ügyében a járási főszolgabirónak már előbb kiadatván, a kir. tanfelügyelő felhivatik, hogy annak elintézéséről kellő időben tegyen jelentést.

Az alsó-lendvai járási főszolgabirónak jelentése a közigazgatási bizottság végzésére Alsó Bisztricze, Tüskeszer és Zsizsekszer községek iskolai vagyona ügyében tudomásul vétetett.

Előterjesztettek Belicza Domasinecz, Mura-Csány községeknek eddig beérkezett jelentései a gyermek-menedékházaknak ügyében.

A pénzügyigazgató jelentése szerint május hóban befolyt a vármegye területén egyenes adóban 185.373 frt 27 kr, hadmentességi dijban 837 frt. szőlődézsma váltságban 3.982 frt 81 és fél kr., bélyeg és jogilletékben 22 041 frt 18 és fél kr, illetékegyenértékben 2 387 frt 41 és fél kr., fogyasztási ital- és szeszadókban 43. 827 frt 72 kr., italmérési illetékekben 41 frt 04 kr, összesen 258.490 frt 44 és fél kr.

Különfélék.

Kérelem. Kérjük t. előfizetőinket, sziveskedjenek a harmadik negyed alkalmával előfizetéseiket megujitani s a hátralékokat beküldeni!

József főherczeg Varazsdon. A pénteken délutáni varazsdi vonat magyar és horvát zászlókkal földiszitve robogott be a csáktornyai állomásra, hogy a déli vasuttal jövő József főherczeget Varazsdra vigye. A helybeli állomáson is nagy közönség várta a nèpszerü főherczeget. A főherczeg, mig kocsiját átkapcsolták, a perronon sétált; majd a közönség éljenzései közt a vonat elindult. A varazsdi állomásnál a katonai és polgári hatóságok fejei várták, kiknek nevében Zichy főispán üdvözölte. A zászlókkal diszitett utczákon vonult a menet a Bárány vendéglőig. hol a városi gárda, tüzoltók s virágszóró leánykák képeztek sorfalat. Este fáklyásmenet és szerenád volt, másnap reggel katonai szemle. Szombaton d. e. 10 órakor a főherczeg kiséretével kocsira ült s átjött Csáktornyára, hol a Zrinyi-várat megtekintvén, a vasuthoz hajtatott s a déli vonattal Barcsra utazott.

— *Gróf Festetics Jenő* zala-ujvári kastélyából e hó 21-én d. u. a 4 órai vonattal küllöldre, fürdőbe utazott.

Dr. Buzsicska Kálmán, kir. tanácsos, tanfelügyelő e hó 18-án Csáktornyára érkezett, ahol 19. és 20-án elnökölt az áll tanitóképző-intézetben megtartott tanképesitő vizsgálatokon s igazgatótanács ülésen. 21-én Perlakon az áll. népiskola gondnokságával tanácskozott s a tantestülettel gyülést tartott, egyszersmind több osztályban a tanitást szemlélte meg. 22-én volt Zala-Ujvárott, Beliczán és Bottornyán, ahol iskolai és személyügyekben intézkedett.

Dr. Mangin Károly, kir. tanácsos, fő, orvos e hó 21 én Perlakon a trachoma-Csáktornyán pedig a roncsolótoroklob gyógyitása ügyében, mely betegségek járványszerüen léptek fel, orvosi felülvizsgálatot teljesitett dr. Krasovecz Ignácz, járásorvos kiséretében.

Kinevezés. Dugovich Tituszt, Dugovihc Pál, csáktornyai kir. aljárásbiró gyámfiát a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur számtisztté nevezte ki.

— *Tanképesitő-vizsgálat.* A csáktornyai áll. tanitókepző-intézetben e hó 20-án fejezett be a tanképesitő vizsgálat. Vizsgálatra bocsájtatott 10 jelölt. A szóbeli vizsgálat elől visszalépett egy, félévre visszavettetett, két jelölt, képesittetett 7 jelölt; még pedig: 5 en jó, 2 elégséges általános eredménnyel.

— *Eljegyzés.* Meider Bernát helybeli fiatal mészáros jegyei váltott özv. Steinerné kedves leányával Flóra kisasszonnyal.

— *Találkozás.* Kemenes Bálint szombathelyi tanitó felhivja mindazokat, a kik 1887-ben növendékei voltak a csáktornyai áll. tan. képezde IV. folyamának, hogy f. év augusztus 3-án — igéretük szerint — Csáktornyán megjelenni sziveskedjenek.

— *Halálozás.* Dittrich János helybeli kéményseprő mestert sulyos csapás érte, ugyanis egyetlen gyermekük, Jancsika folyó hó 18-án 3 éves korában diffteritiszben meghalt.

— *Sárközy Sándor* jeles magyar zenekara f. hó 25-én — vasárnap — este 8 órakor Baumhack Frigyes kerthelyiségében hangversenyt tart. A zenekar tagjai e helyen is kérik a t. közönség szives pártfogását. Mi is ajánljuk derék zenészeinket a közönség jóakaratába.

— *A-Somborun* Kmetykó Gyula önálló és személyes üzleti jogu gyógyszertár felállitására engedélyt nyert. A gyógyszertár az Isteni Gondviseléshez van czimezve és már megnyittatott.

— *Meghivó.* Az alsó-domborui önk. tüzoltó-egylet saját zenekara és egy czigányzenekar közremüködésével 1893. junius hó 29-én a Kotorba vezető ut melletti füzesben saját pénztára gyarapitására zártkörü nyári mulatságot rendez. Belépti-dij: személyjegy 50 kr. — Családjegy 1 frt. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyug.

—Hej fene-erős két barom ma is!... Azon a réten legeltek épen, a melyiknek a széle a Balaton alá merül.... Hogy, hogy nem! a béres gyereket elnyomta a buzgóság s elszunyadt. Mire fölserkent, már arra a bivalyok hasig gázolták a vizet.

Már pedig itt tudni kell, hogy vidékünkön a Balaton a Zalai partoktól számitva még kétszáz öl távolságra se mély... A suhancz váltig terelgette volna szóval, de mi az két elszánt csülkös bivalynak!

— Haladtak azok kevélyen, hátra se tekintettek ...Természetes, hogy hiradással voltak s magam is nyomban a kaszálón teremtem. De mikor oda kerültem, a bivalyoknak már csak hátra szegzett feje állt ki a vizből; pár percz multán csupán feketélő orrát láttuk... Ussott a két beste lélek...

— Ezenközben a Balaton háborogni készült. Tudja uramöcsém, mi az a háborgás? Erdélyben nem ösmerik, hát röviden azt is elmondom...

— Akkuráte ilyen tikkasztó hőség ülte a vidéket, még forróbb, mint ma. A madár, akárcsak a zivatar elől a félő ember, elbujt, bokrok és fák alá huzta magát; a levegő egy hajszálnyit se mozdult; olyan tükrös volt a Balaton szine, mintha simára gyalulták volna; hozzá szürke és mozdulatlan.

— Mélyén pedig búgott; az ember azt hinné, hogy a földalatti manók viselnek egymás ellen irtóháborut s egyre fujják a riadót, ütik-verik a nagy dobot...

— Én szörnyen ösmertem ennek a rémitő csendnek a következését; messze el is távoztam a partoktól. Előre tudtam, hogy ez lesz szomoru vège a két bivalynak, nem a tengernyi-tenger Balaton...

— Szemeimet keletre szegeztem és merőn figyeltem. Nem csalódtam. Előbb fodrozott, később barázdálni kezdett; aztán szine csakhamar vakitó szürkébe csapott, majd haragos zöld lett s habokat vert. A háborgás mindig keleten támad....

— Erre következett a komolyabb látvány. Egyik kövér hullám gyors szökéssel kergette a másikat s ha összecsaptak, ugy csattogtak, mint a villámos ég. A bősz hullámok viskómagassságig emelkedtek és oly elkeseredett csatát vivtak egymás ellen, hogy szinte szikráztak bele...

— És kérem, a táj levegője meg se moczczant. Ösmeretlen erő tartotta villongásban a viz-elemet; tarajos habjai fenyegető viz-ostorral korbácsyolták a békés partokat. Pillanatonként több láb magas vizoszlopot dobált az iszapos kaszálóra. Görnyedt a föld alatta s csaknem sirt fájdalmában.

— Ilyen képe volt annak a szelid arczu Balatonnak, mely most — mint egy vasra vert Titán — oly nyugodtan huzódik meg határtalan medrén. De nem igy akkor!...

— És e fékevesztett áradatnak kellő közepén találta a háborgás az én bivalyaimat... Mint pajkos gyermek a könnyü labdát, ugy kapta föl alaktalan kezével a zugó hullám őket; majd maga alá meritette és sokszor ismételte e kegyetlen játékot.

— A tavcsöl, mi sose marad el tőlgm, borzadva ejtettem el kezemből... Nem a Balaton háborgása inditott meg, nem; — sajnáltam azokat az esztelen barmokat.

— Szerencsétlen állatjaim, gondolám, ti ugyan keservesen meglakoltok az ostoba legénykedésért. Mi tagadás benne? biz én szánakoztam a bolond barmokon, mivelhogy temérdek erő volt izmaikban.

— Haragosan haza kergettem a bünös kisbérest s megparancsoltan a kölyöknek, hogy kapjon lóra, az öregbéres pedig kocsira és tartsanak mindenütt a partmentén Somogynak... Erre szaguldtak a dühöngő hullámok, hátha a barmok hullait is ide kergették... Hogy életben maradtak légyen, arra sehogy se gondoltam...

— A cselédek másnap délre éhen-szomjan és fáradtan érkeztek viszza. De a barmoknak se hire, se hamva... Nehány teremtettét szórtam a nyakuk közé s aztán belenyugodtam sorsomba...

— Rávaló második reggel, ahogy a postáról hozott leveleimet bontogatám, a többi közt egy nyilt kártyán a következő lakonikus kérdést olvastam: »megugrottak bivalyaid? vagy embereid üzték a Balatonra, hogy versenyuszást rendezzenek velök?« Aláirva barátom neve, kitől a jószágokat vettem...

— Ahogy később értesültem, a habokból egyenesen régi gazdájukhoz döczögtek, ahonnan még vasvillával se lehetett elverni...

— Negyvennyolcz óra mulva szerencsésen megérkeztek, de ugy el voltak csigázva, hogy alig volt rajtuk bivalyi ábrázat. Jó ideig heverni kellett szegényeknek, mig ismét lábra kaphattak.

— Hogy miféle állati tudomány mentette meg a biztos haláitól? elképzelni se vagyok képes. Azt azonban tapasztalom, hogy azóta, ha bele merészkednek is a Balatonba, tovább nem gázolnak, csak amig tomporukig ér a viz.

— Ebből azt látom, nemcsak a magyar, de maga kárán tanul a bivaly is.

táztatnak. Kezdete délután 4 órakor. Kedvezőtlen idő esetén a tánczmulatság este a nagyvendéglőben tartatik meg.

Dr. Mandel Pál, országgyülési képviselő választókerülete magyar nyelvben jeleskedő tanitóinak és növendékeinek 200 frtot adományozott. A közigazgatási bizottság a tanfelügyelői jelentést tudomásul vette s dr. Mandel Pálnak a magyar nyelv terjesztése ügyében tett adományáért köszönetét és elismerését fejezte ki.

— *A herczegprimás Balaton-Füreden.* Vaszary Kolos herczegprimás visszatért római utjából. A herczegprimás e hó 20-án délelőtt fél nyolczkor Kanizsa felől a rendes gyorsvonattal Balaton-Szántódra érkezett, a hol Bors Mihály bencsés jószágkormányzónál megreggelizett és Tihanyon át Balaton-Füredre utazott.

— *A dunántuli* h. é. vasuttársaság folyó évi junius 1-én ugy a pozsony-szombathelyi vonalán, mint zalai, nevezetesen boba-csáktornyai, ukk tapolczai és türje-szent-gróti vonalain a m. kir. államvasutakon jelenleg érvényben álló árudijszabással azonos olcsó árudijszabást léptette életbe, mi által a közönség körében a nevezett vasutak magas szállitási illetékei ellen felmerült panaszok teljesen tárgytalanokká váltak.

— *Kirándulás a Balatonra.* A Balatoni Kultur-egyesület junius végén négy napig tartó kirándulást rendez a Balaton környékére. A kiránduló társaság Budapestről junius 29-én reggel 7 órakor indul a déli vasuttal Veszprémbe, onnan kocsin Balaton-Füredre. Azután bejárják az egész partvidéket, s az összes kiválóbb fürdő- és nyaralóhelyekre betérnek. Több helyen hangverseny és tánczmulatság is lesz. A vasut, hajó, kocsi és négy napi szállás (elsőrangu fogadókban) költségét 14 forintban állapitották meg. Junius 28-án, délután öt óráig okvetlenül be kell jelenteni a kirándulásban való részvételt s ugyane határidőig az igazolványok is megváltandók. Felvilágositást és részletes programmot dr. Sziklay János ad. (Imre-utcza 9 szám.)

A „Néptanoda“ f. é. junius hó 10-én megjelent 23. számában ezeket olvassuk: Gyógyszer a szamárhurut ellen. Egy angol orvos szerint a kakukfü jó gyógyszer a szamárhurut ellen, mely főleg a kisdedeket nagyon elcsigázza. A jelzett orvos azt irja a szenvedők javára, hogy száz esetben megkisérlette és mindenkor kedvező sikerre nezette ezen kisérleti gyógyszer. A kezelést e gyógyszernél a következőleg adja elő u. i. 100 gramm kakukfüvet 700 gramm ivóvizzel forrázott le, vegyitve 50 gramm fehérczukorral és egy kávéskanállal adatott be 8—12-szer 24 óra alatt; kellemetlen mellékize nem volt. A kedvező hatás mindég meglepő gyorsan bekövetkezett, a mennyiben a nehéz hurut átváltozott könynyü meghülésszerü köhögéssé s rövid idő mulva ez is végképp megszünt. A kakukfü demutka az ajakos vagy két főbb porodás növények csoportjába tartozik, virága apró, halvány veres szinü, virágzik junius-augusztusban. Illata nem kellemes, amiért nem minden állat szereti megenni.

— *Hazai hirek.* Ő Felsége e hó 20-án tette Schlauch Lőrincz, biboros fejére a biretumot. Bende Imre, nyitrai püspök pedig ugyanazon a napon vonult be nagy ünnepség között uj székvárosába, Nyitrára. — Az Otthon irói kör májusi ünnepélyei 13.800 frtot jövedelmeztek az ország tüzkárosultjai javára. — Mátyás király szobra a millenniumra elkészül; akkor leplezik le Kolozsvázott; lovas szobor lesz és 100,000 frtba fog kerülni. — A nemzeti szinház részére uj épületet fognak emelni az ezredéves ünnepélyre Budapesten. — Kohl Medárdot a herczegprimás telki apátnak nevezi ki. — Mudrony Soma, az orsz. ivaregyesület igazgatója huszonöt éves jubileumát ülte meg. — Az amerikai magyarok 46 frtot küldtek a gerjeni árvizkárosultaknak. — Országos vásár-ünnnepet rendeztek mult vasárnap a Margitszigeten a gyermekvédő egyesület javára. Zágrábban a mult héten három perczig tartó földrengés volt, mely nagy ijedelmet és jelentékeny károkat okozott. — Turek F., nagy-kanizsai illetőségü ugyanottani lakos Tihanyira változtatta nevét.

— *Megyei hirek.* Zalamegyében a millenniumi helyi bizottság megalakult; elnöke Svastits Benó főispán, alelnöke Háczky Kálmán, előadója Orosz Pál s 46 bizottsági tag a megye előkelő egyénei közül. — A megyei gazdasági egyesület gróf Festetics György születésének 100-ik évfordulója alkalmából a jeles férfiu arczképét Benczur Gyula által a megyei gyülésterem részére lefesteti. — Zala-Egerszegen városi pénztárnokká Magyar Lajos, számtiszttè pedig Tanár Ignácz választatott meg. — Nagy-Kanizsán az ujon választott képviselőtestület első ülése alkalmával az egyes szakbizottságokat megalakitotta. — Kisdedóvó dajkákat képező tanfolyamot fognak rendezni Zala-Egerszegen és Csáktornyán — A nagykanizsai izr. középkeresk. iskolához a magyar és német nyelv tanáraul Kárpáti Manót választották meg. — Hábel Irma okl. tanitónő az Uj-Pestre áthelyezett Berky Erzsébet helyébe a perlaki áll. el. iskolához tanitónővé neveztetett ki. — A tapolczai vinczellériskolát ki fogják bővitteni, hogy 30 tanuló lakhassék benn az internatusban; most csak 10 növendék fér el. — A siófoki uj balatoni fürdőt a mult vasárnap nyitották meg ünnepélyesen. Reggel 8 óra 45 perczkor Budapestről külön vonat indult vagy 300 megbivott vendéggel, akiket Siófokon mozsárlövésekkel fogadtak. A vendégeket Rosos esperes-plébános üdvözölte, Kahlberg Irma kisasszony pedig pompás bokrétát nyujtott át Burghard Konrádnak, a fürdő-társaság alelnökének. A vendégek a siófoki közönség és a tüzoltók sorfalai közt vonultak be. Délben bankett volt, melyen számosan mondtak felköszöntőt, Lakoma után a vendégek megnézték az uj épületeket, melyek Stolbe Ferencz fiatal épitész tervei szerint készültek. A fürdőt Preys Hugó dr.-nak egy most megjelent füzete behatóan ismerteti.

— A Budapesti Hirlap uj háza. Pár hét mulva a Budapesti Hirlap, a magyar intelligenciának ez a kedvelt lapja, mely, minél több versenytársa van, annál győzedelmesebben bontogatja ki hatalmas szárnyait, átköltözködik uj házába, a népszinház mellé, Rökk Szilárd-utcza 4-ik szám alá. A ház, ha már külső diszével meglepi a nézőt, belül, a belső berendezésével valóságos csudálatot kelt. A gépészek és épitőmesterek izlése és leleményessége versenyzett egymással, hogy csinosan, elegánsan oldjon meg egy nehéz feladatot: egy ujságháznak épitését. A feladatot az tette nehézzé, hogy a belföldön egyáltalán semmiféle minta nincs erre nézve s a külföldi lapok palotái nem feleltek meg a Budapesti Hirlap szükségletének. Teremteni kellett tehát valami ujat, s ez most meg van. Az ujságház, mely magában foglalja a nyomdát, a szerkesztőséget, a kiadóhivatalt, az expediciót, szóval mindent, a mi egy lap megirásához, kiszedéséhez, kinyomtatásához és szétküldéséhez szükséges, Rökk Szilárd-utcza 4-ik szám alatt van. A ház másik kapuja József-körut 5-ik szám s igy a szerkesztőség és kiadóhivatal két oldalról könnyen megközelithető. A nyomda egyik nevezetes része a vasvázu üvegház alá foglalt mélyen kiásott udvar, melyben a Budapesti Hirlap két uj hatalmas iker-rotációs gépe foglal helyet, két óriás, mely a lapot, még ha három ivnyi tartalmu is, felvágva és összehajtogatva dobálja ki magából óriási mennyiségben. Megjegyzendő, hogy e gépek nemcsak felvágják a Budapesti Hirlapot, hanem egy végtében, folytatólagosan nyomtatják, egészen huszonnégy oldalig, de épen ugy a 20, 18, 16, 14, 12, 10 stb. oldalos lapokat is, s az olvasó az egymásután megszámozott oldalakon a legnagyobb könnyüséggel eligazodik. Ez a változás rövid idő mulva bekövetkezik s a közönség jóformán észre se veszi, egyszerre csak a saját otthonából kikerült Budapesti Hirlapot kapja a kezébe.

*

A Budapesti Hirlap előfizetési ára: Egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy hónapra 1 frt 20 kr. Az előfizetési összeg vidékről legczélszerübben postautalványon küldhető a Budapesti Hirlap kiadóhivatalához Budapesten. Kalap-utcza 16. szám.

— A Fővárosi Lapok-at, a magyar szépirodalom leggazdagabb, legtartalmasabb, minden nap megjelenő közlönyét a közelgő félév alkalmából a müvelt közönség szives figyelmébe ajánljuk. Ez a jónevü vállalat ujév óta ujult erővel folytatja pályafutását. szépirodalmi tartalmát tekintve, tartalmasabbá, napi érdekü közleményeit illatöleg mozgalmasabbá vált. Munkatársai, élükön Jókai Mórral, a legismertebb s legkedveltebb szépirodalmi irók; napi érdekü közleményeit pedig, melyek nem egyszer feltünést keltenek, a journalistika legkiválóbb irói szolgáltatják. Közöl a lap évenként több eredeti és külföldi regényt, melyek kötetekben vásárolva, a vállalat előfizetési árát jóval tulhaladnák; rövidebb és hosszabb elbeszéléseket, költeményeket, szellemes csevegéseket, eredeti leveleket Európa minden nagyobb városából; éber figyelemmel kiséri a képviselőház üléseit, a társadalmi élet mozzanatait, ismerteti az irodalom, müvészetek minden ujdonságát s divattudósitásait a legelőbbkelő czégek, a párisi lapokkal egyidejüleg szolgáltatják. A lap ujévtől kezdve minden vasárnap illusztrált mellékletet ad, mely a divat legujabb jelenségei, a háztartás, lakásberendezések stb. felöl tájékoztatja az olvasót és ezek mellett egész tömegét hozza az apró vegyes közleményeknek. A Fővárosi Lapok mostani alakjában és beosztásával, nem csupán legtartalmasabb szépirodalmi lapunk, hanem egyuttal olyan közlöny, mely a közönséget minden irányban élénken és gyorsan tájékoztatja. A Fővárosi Lapok előfizetési ára: 1 hóra 1 frt 40, negyedévre 4 frt. Megrendelő czim: Fővárosi Lapok kiadóhivatala Budapest, Ferenczieck-tere 3.

CSARNOK.

Mindenütt dal.

Zeng oda fent a pacsirta,
Olyan hangos éneke;
Lent pedig a bokor árnyán
Csattogat a fülmile.

Zsong a virágocskák körül
A szorgalmas méhcsapat;
Bérczről bérczre le-lezúgva
Vigan csörög a patak.

Eresz alatt a fecskepár
Cseveg örömteljesen;
Komoly gólyák kelepelnek
Fent a házkéményeken.

Zúg a vizimalom távol,
Ide hat el moraja;
Még a szellő ajkán is szól,
Susogva bár, a dana.

Mindenütt dal, mindenütt dal;
Néma csupán én legyek?
Jöj elő hát te is, lantom,
Adj egy szikra éneket!

Várossy Mihály.

FELELŐS SZERKESZTŐ
MARGITAI JÓZSEF

X. tečaj | Vu Čakovcu 25-ga junuša 1893. | Broj 26.

S urednikom moči je svaki dan govoriti med 11 i 12 vurom. — Sve pošiljke tičuće se zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime **Margitai Jožefa** urednika vu Čakovec.

Izdateljstvo: Knjižara Fischel Filipova kam se predplata i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

Predplatna cena je:
Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeči družtveni znanstveni i povučljivi list za puk.

Izlazi svaki tijeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajučega činovničkoga družtva Čakovečke šparkasse", „Medjimurske sparkasse". i t. d.

Nekaj iz gospodarstva.

3. Neostavljaj preko zime više blaga nego li moreš isto pošteno hraniti. I vu tom vnogi gospodari grěšiju. Mi dobro znamo, da vsaki muž hlepi za kaj vekšim brojem marhe; ali znamo i to, da takvo baratanje neodgovarja izprobanim regulam gospodarstva. Vnogi mudruju ovak: ostavil budem vsu svoju marhu prěk zime, ar se je moči nadjati, da nebude zima jaka i oštra. To su, brate, samo zaufanja, a mi znamo, da je natura vkanjljiva. Zagod vudri zima, vu mesecu marciušu nije nigdar još henjala, a tebi puna štala marhe, koju moraš krmiti, da ti na protuletje neizide na pašu „kost i koža". Daj kupuj krmu, kad je ponestane, hitaj peneze, koje bi bil mogel na drugo kaj obrnut. A mi znamo, da krma prěk zime, a osobito kad protuljetni posel nastane nije fal.

Vu protuljetju, dok još nije dosti trave, potrěbno je sěna osobito voznoj marhi. Dobro izračunaj, koliko imaš glav marhe prěk zime za krmiti, koliko imaš sěna, pak proti tomu i barači.

Podavaj krmu na obroke, ter pri tom nebudi razsipen. Vsaki muž mora ne samo vpeljati stalne obroke pri marhi, ar i ona hoče reda; već mora paziti i na to, da se krma nerasipava (netrati, nefrati). Nemoj da su ti navěk jasle pune pred marhom, a ono tak rekuć na sěnu leži. Ako je Bog dal i rod od sěva, to nesmeš žnjim nerazumno baratati.

Vpeljaš li stalne obroke kod podavanje krme, onda ti bude marha gojnija i zdravěša. Zmisli se one: „Kaj je preveć, nije ni s kruhom dobro." Stalnu količ'u krme kod obroka moraš pako premeriti pri bredjih kravah i to pred i potli telenja, ar onda iste potrebuju obilneši obrok; isto tak i pri ovcah pred i potlje janjenja, ili po betegu kojega maršeta.

4. Měšaj sěno sa slamom ili sa strnokosom i to osobito za večerju blagu. Vnogi podavaju samu slamu marhi. To je nespametno, ar marha nekaj prebere, a ostalo ostavi i i pod se hiti. Kad si vpeljal stalne obroke, onda bude marha izměšanu krmu v tek pojela. Ako imaš još tak zvanu kravju repu ili pak kravjeg krumpira (či čoke), a ti premenjaj fele krme. Vu jutro podevaj n. pr. sěno, a poldan repu i nekaj sěna, a na večer zmés sěna i slame.

5. Rabi (hasnuj) sečkaricu. Zasečkanu krmu jede marha slajše, menje ju razsiplje, a tim si vnogo včinil.

6. Ober jaslah, složi lojtru Tim budeš prepřečil razsipavanje krme. Kaj se posmekne ili opadne iz lojtre, opalo bude vu jasle, ter bude ono ili sama marha potrošila ili budeš sam mogel pobrati i za drugi obrok začuvati. A opet je pri tom i druga stvar, koja govori za te lojtre ober jaslah. Marha je primorana navěk glavu gori držati, pak se na to tak privčiju, da navěk glavu gori drže. Odurno je gledati vsake fele marhe, a osobito konje, kad idu spušćene glave; a tomu je sam gospodar kriv.

7. Nemoj zaboraviti na sol, koja je marhi neobhodno potrěbna, kak god i nam. Ako rědovito daješ marhi soli, to bude marha slajše jela krmu, bude zdravěša i krepkeša. Jedući marha neprestance suhu krmu prěk zime (a isto i travu prek ljeta), zubi mu čamiju, ter ono nerado jemlje hranu, kašljivo je, i razsiplje svoje metalo.

To su, dragi gospodar, nekoji punktumi, kojih bi se moral držati, ako želiš napredek vu gospodarstvu svojem postići, ako hoćeš sam sebi i marhi svoji biti prijatelj. Još je vnogo toga, kaj bi se imalo reči glede krme, nego za vezda bude i ovo dosta. Prisvoji tolnače i navuke ovdi navedene pak se nebudeš za sigurno žaluval.

KAJ JE NOVOGA?

— Prosimo poštuvane naše predplatnike, naj nam na početku zadnjega fertalja predplatne zaostatke po pošti pošleju

ZABAVA.

Različiti zroki premembe človeka.

IV.

Kakov čudnoviti razlog je imal Mihalj Zamorra, da je posve drugački človek postal, bude se iz ove pripovesti vidlo.

On se je zvučil i postal tkalec svile te je kakti detič otišel u sviet putovat. Odputoval je daleko od Španjolske — svoje domovine — te je kakti vandravec doputoval i tija u Ameriku, gde je u Mexiki posla našel. Mihalovo putovanje je bilo još u ono doba, kad je meštrija bila vredneša od zlata; kad još nije bilo fabrikah, ali za to više dobre robe. Marljiv delavec je za onda još mogel do nečesa dojti, ako je k svojoj marljivosti još i viešt bil u meštriji, a to pak jedno i drugo je bil naš Mihalj Zamora.

Naš Mihalj je anda u Ameriki se oberučke prijel posla; on je našel dosta dela i njegovo dilo je bilo dobro plačeno. Za kratko vrieme je postal bogat človek. Sad je, kakti takov na jedan krat počutil želju, svoju rodbinu prek morja u Europi pohoditi. On se sedne na ladju, dopelja se srečno u Španjolsku i odputuje u svoje rodno selo.

Uz put mu na jedan krat puhne u glavu, svoju rodbinu na probu staviti, jeli bi oni najme njega i onda prijateljski prijeli, ako bi sad kakti siromak iz Amerike k njim došel. Nabavi si u hitroči siromašku podrapanu opravu, lasi i bradu si zkosma, da je malo i u toj stvari neredno zgledal, te se ovak preobražen sad odputi u svoje selo te na otčinskoj kući pokuči. Njegov otac je još živel, te mu je odprl vrata.

„Je ti si tu!" pozdravi ga otac. — „A kak mi to izgledaš? — Zar ti je tak zlo išlo u Ameriki, da niti poštenu opravu neimaš? — Kaj si delal? Nu der mi sad povedaj!" — I sad je sin pričel pripovedati, kak se je pošteno mučil te niti razsipnik, nit lump bil, pak polag svega toga sada ipak ovak tu stoji. — Otac mu je sve vieroval i rekel: „Žal mi je za te, ti siromaški moj sin, ali kak vidim, si zdrav, pak buš si ipak mogel nekaj zaslužiti, — ostani sad pri meni, mozbit buš u domovini srečneši nego si bil u stranjskem svietu. Sad pak idem odmah ostaloj rodbini povedat, da si došel nazad, oni se budu veselili, kad te budu opet, poslie tak dugog vriemena vidli."

— Ali otac se je prevaril! — Rodjaki su ravnič došli, ali Mihalja nisu pohvalili niti sažaljivali. Oni su čuli, da njemu u Ameriki vrlo dobso ide i da je postal bogat človek, te su već za stalno držali; da imaju zlatoga vujca, koj im bude milijune u tešta mentu ostavil, medjutim evo ga sad ovde podrapanoga i polag njihovog suda, siromaškoga kak je cirkveni miš.

To su mu oni sada dali, na koliko je samo bilo moguće, čutiti. Svaki koj ga je gledat došel, špotal ga je i osle i bedake mu nametal, kaj bi bolje bil včinil, da je domaj ostal, kad nikaj nerazme. Drugi opet, koji su do njegovog znanja više držali, imenovali su ga lenjakom, koj je bil lien za dielo. Tretji opet su mu spoč tavali, da mora biti lump, koj sve zapije kaj zasluži. Jednom riečjum, svaki mu je nekakovu krpicu prišil, akoprem on nikoga nikaj nije prosil.

Osam dni je još ostal med svojum rodbinum i mučeć poslušal sve moguće špotnice. Konačno mu je ipak bilo toga preveć, on potajno odkrije svoje pravo stanje otcu, nadeli ga bogato tak da je starac od sad mogel bezbrižno živeti i odputuje nazad u Ameriku.

Morete si misliti, kak su njegovi rodjaki gledali, kad su pravo stanje stvari zeznali. Oni su dakako za njim psovali, da ih je pustil ovak nasesti te nisu nikaj dobili, ali to špotanje on već nije čul, već je bil daleko čez morje.

Po smrti svoje žene stupil je u red Dominikance i otišel u Klošter i to radi

i predplate za novi fertal ponoviju. Cena naših novin je: Za jeden fertal 1 frt, za pol ljeta 2 frt.

Novi penezi.

Prvi zlatni penezi po 20 krunah predani su iz kremničke kovnice orsačkoj blagajni 17. oktobra 1892. Do 8. t. mj. kovano je tih penez 5,085 375 komada. Srebrne krune kuju se od 21. decembra, ter jih je do vezda kovano 10,129.191 komad. Do konca aprila vpotrebljeno je 29.773 kilograma srebra. Penezi po 20 filérah kuju se od 10. decembra ter ih je do vezda zgotovljeno 9,146.340 komadah. Penezi po 10 filérov sgotavljaju se od 31. januara, ter ih je kovano 3,700.826 komadah. Penezi po 2 filéra kuju se od 14. marciuša ter ih je sgotovljeno 4,474 351. Penezi po 1 filér kuju se od 25. marciuša, a do vezda ih je zgotovljeno 1,072.287 komadah. Vezda su vu delu prvi penezi po 20 krunah. Vezda dela vu Kremnicu 350 delavcov ter se vsaki dan sgotavlja 500.000 komadah vsake fele penez. Novi penezi razpošiljaju se orsačkim kasam i poreznim uredom.

Vu Rimu, 15. Juniuša.

Denes pred poldan držal je papa uz navaden ceremoniel javni konzistorij, vu kom je osmorici kardinalah, med njimi Galimbertiu i Vaszaryu podelil kardinalski škerlak.

Za tim je konzistorijalni fiškal plaidiral za Juliu Billat, utemeljicu klostra sestrah Notre dame de Namur, nek bi se preglasila blaženom i svetom.

Napokon je papa držal tajni konzistorij, vu kojem je praeconiziral razne nadbiškupe i biškupe. Papa je predal novim kardinalom prstenje i bil je na dolazku i odlazku dočekan aklamacijom.

Vojvoda Maks Emanuel vu Bavarskoj.

Naš prejasni vladalački dom i kraljevsku bavarsku vlaparsku hižu iznenadil i postigel je opet težki zgubiček. 12. juniuša vu jutro ob 7 vuri vumrl je vu Feldafingenu na Starnberžkom jezeru vojvoda Maks Emanuel, najmlajši brat naše kraljice Jalžabete, od znutrašnjeg kervarenja. Veli se, da je vojvodi pri jašenju pukla žila pri srcu, zaradi česa je za dva dana vumrl.

Vojvoda Maks Emanuel bil je osmo dete vojvode Maksimilijana i vojvodkinje Ludovike, ter se je rodil vu Monakovu 7. decembra 1849. Ljeta 1870|71. sudeloval je kakti oficir vu taboru, i to kakti štopski častnik kraljevića Fridrika Vilima prajzkoga. Za tim je služil vu 6. ulanskoj regimenti vse do svog imenovanja generalom.

Dne 20. septembra 1875. oženil se je s princesom Amaliom Sasko-Koburg-Gotskom, s kojom je živel vu najljepšem, najsložnešem hižnom zakonu ne kakti princ, već kakti čeden i uzoran čovek. Ostavil je tri sine, Siegfrieda, Krištofa i Luitpolda.

Najstareši vitez reda Marije Terezije vumrl.

Vu Beču vumrl je 11. juniuša general-major Henrik barun Hauser, najstareši vitez vojničkog reda Marije Terezije vu 93. ljetu. On se je slavno odlikoval vu talijanskom taboru ljeta 1848. i 1849. Kakti kapitan zapovédal je cesarskoj lovačkoj regimenti ter se 26. i 27 juliuša 1849. s drugim batalijunom na proti deset put jakšem neprijatelju držal dva pune dneve, čime je omogućil preobladanje naše vojske. Za ovo delo dobil je za dva dni kesneše red Marije Terezije i 1850. barunat. Hauser rodil se je 12. juliuša 1800. vu Sv. Vidu vu Koruškoj ter je 1859. pošel kakti general vu penziju, poklamkam je sudeloval vu 34 bitke i okršaja.

Samoubojstvo vu cirkvi sv. Štefana vu Beču.

Vu bečkoj stolnoj cirkvi strelil se je vu subotu po poldan vu jednoj spovedalnici nepoznat človek, koj je bil po priliki 40 ljet star. Došel je ta k večernici, sel je vu spovedalnicu ter zastorom (forhangom) zaprl vrata. Na jenkrat začula se je jaka detonacija, ljudstvo se je vu prvi čas splašilo i stalo bežati iz cirkve. Prizvano družtvo za spasavanje našlo je samoubojicu već mrtvoga. Cirkva je on čas zaprta i jednu vuru kesneše po nadbiškupu Angereru znova posvečena. Krvlju i možđjeni pošpricana spovedalnica odstranjena je. Kesneše se je zeznalo pri policiji, da se je samoubojica zval Karl Lospihl, da je 47 ljet star i da je bil činovnik. Čini se, da je obnorel. — Već pred trimi ljetmi strelil se je vu cirkvi sv. Štefana nekakov knjižar Schuster iz Prajzke

Erkel Ferencz.

Pet danah po smrti svoga najstarešega sina, kapelnika Alekšija Erkela, vumrl je 15. juniuša na večer vu Budimpešti Erkel Ferencz, otec magjarske opere, dok i njegov tretji sin, Aleksander, od kapi (božji bič) pogodjen, leži težko beteżen vu Čabi. Erkel Ferencz rodil se je 7. novembra ljeta 1810. vu Bekeš Gyuli od otca gospodarskog činovnika pri grofu Wenkheimu Već kakti dečak pokazival je veliki talent za mužiku, pak ga je otec dal vu glasbenu školu vu Požun, gde je ostal četiri ljeta. Kad je bil 18 ljet star, došel je na poziv grofa Csákya vu Kološvar za kapelnika, a odvud ljeta 1837. vu Budimpeštu. Tu je počel pisati za narodno kazalište magjarske opere. Dne 8. augusta 1840. popěvana je prvi put njegova prva opera „Marija Bátori“, a za njom ljeta 1844 „Hunyadi László“, s kojim je slavil najvekši triumf. Ljeta 1845. uglasbil je „Narodnu himnu“, 1857. operu „Erzsébet“. Dalnje mu opere bile su: „Bank-ban“ 1861, — „Sarolta“ 1865, — „Dózsa György“ 1867, — i „Gjorgje Brankovics“ 1874. ljeta. Zadnje mu je delo bilo „Kralj Štefan“ ljeta 1878. Istoga ljeta bil je Erkel imenuvan direktorom zemeljske glasbene akademije, ali je malo za tim odstupil i povukel se vu privatni život. Ljeta 1888. slavil je 50 godinjicu svojega deluvanja, te mu je tim povodom priredjeno velikih ovacijah.

Gasparicsev spomenik.

Daruvali su za Gasparicsev spomenik do vezda sve skupa dobrodušni domorodci 39 frt 95 krajcarov. Vu Preloku je G. Sipos Károly vzel su ruke, koj je do 20-ga o. m. 23 frt 95 kr. svotu nam prijavil. Ime darovnikov je moči vu magjarskim delu naših novin čitati. Vu dojdućem broju budemo dovezašnje darovnike i vu horvatski del naših novin postavili.

Kratke novosti.

Réka Maroš poplavila je okolicu Szegedina i počinila vnogo kvara. I Tisa raste ter se boje poplave.

Papinski ablegat Canale predal je 15. juniuša novo imenovanomu kardinalu biškupu Schlauchu vu Velikom Varadinu Capucčium vu nazočnosti vsih oblastih. Kardinal je za tim prijel gratulacije raznih deputacijah, a onda je odputoval vu Beč, gde mu je Kralj predal kardinalski baret.

Vu Kairu vumrlo je vu par dnevi 155 ljuči od kolere.

Vu Hegelhotenu vu Vürtemberškoj počinila je jedna 16 ljet stara devojka strahovito delo. Najprvlje je s britvom prerezala vrat svojoj materi, za tim svojemu vujcu a na zadnje sebi.

Vu Čkagu vkradjene su na izložbi izložene čipke talijanske kraljice Margerithe vrédne 125 000 lirah.

Englezke novine javljaju, da je zadnji tjeden vu Francezkoj zbetežalo, i to vu Lorientu 500 ljudih od kolere. Vumrlo ih, je 178.

---

toga, jer je došel do toga! žalostnoga osvedočenja, da sviet samo novce, blago i bogatstvo štuje a ne človeka, kak je to izkusil pri svojoj rodbini, a s takovim svietom on više nije hotel posla imati.

V.

U Francuzkoj je negda kod Merille živel bogabojeći i pošten človek imenom Mamertius; akoprem nije bil bogat, nahrupili su jednoč na njega razbojniki te su mu i ono malo dobra vzeli, kaj je imal.

Nekoje vrieme za tim najde Mamertius jednoga od ovih razbojnikah u šumi sa potrtom nogom ležati — opal je iz dreva i vtrgnul si nogu. — Kad je jedan drugoga u obraz poglednul, prepoznali su se, ali polag sveg toga je Mamertius ranjenoga natovoril na svoju mulu i otišel znjim k sebi domov, gde ga je tak dugo dvoril, dok je tolvaj ozdravel i hoditi mogel.

Ov dobri čin Mamertiusa je tolvaju došel tak gliboko u dušu, da je svoje nevaljano življenje ostavil i drugo pošteno započel. Uljudnost Mamertiusa je iz njega napravila posve drugoga človeka.

(Konec.)

Em. Kollay.

Nekaj za kratek čas.

Po svetom pismu.

Nekoj putnik došavši na svojem putovanju u jedno selo, pregledal je okolo hodeći, dok je foringaš hranil, sve kaj je gde bilo za videti, tak n. pr. bil je u melinu na šest kotačev, zatim je pogledal s istim melinom skopnanu piljanu te je baš došel, kad je pila delala, zatim je pogledal maleni gradić u selu, koj je u svojem parku imal liepoga ribnjaka, a najzadnjič je došel i u selsku malu cirkvicu, gde je baš zvonar nekakovoga kipa na oltar slagal i nove sveće u svečnjake vtikal, jer kak je rekel, budu se zutra nekoja školska dieca prvi krat pričestila.

Putnik okolo sve razgladavši po cirkvi spazi, da je sve prilično nečisto, oltari i klupi iliti klecala, da su prašni baš tak kak i taracani pod cirkve a na spovedalnicah pak, da je prah po prst na debelom.

U spomenku sa zvonarom oberne se baš na tu priliku te pita zvonara, jeli to nebi njegova dužnost bila ili kojega cemeštra, gledati na to, da nebu sve tak nečisto i da po spovedalnicah i klecalah nebu po prst na debelom prah ležal?

„To je istina“ — odgovovi zvonar, — „ali mi imamo takovu popevku pri sv. meši, zaradi koje to sve tak prašno biti mora, jer se drugač niti svetim pismom nebi slagalo, jer mi popevamo svake nedelje: ‚Pred Tvojum zmožnostjum leži Vu prahu krščanstvo‘ — pak zato trebamo vu klupah i spovedalnicah prst debeli prah.

E. K.

—

Dečinska prispodoba.

Mali Štefek je jednoč dobil od matere si dopuščenje, da slobodno ide sa slugom, koj je žito za mleti u žaklu nosil, u melin. Poslie već navadnih opomenah od matere, da najme neide blizu gde voda pod kotači leti i gde je duboko, kak takaj, da se nepribliži vrtećemu se kotaču, jer bi se u jednom i drugem slučaju mogla mu nesreća pripetiti, otide on veselo slugom, u svojem životu prvi krat u melin.

Kad je došel tam, imal je i kaj za videti: Tu su se kotači obračali na vodi, tam se je kamenje obračalo tak naglo, da je bilo komaj moći hitroču očmi dostigavati, ovde opet je žito iz grota u kamen padalo a na drugoj strani gotova mela van curela i t. d.

Najbolje pak mu se je dopalo, kad je došel mlinarov oslek, ko, je pred melinska vrata stal, vreča su mu na pleča natovarili i on hajd z bogom z njimi dalje.

Štefek osleka još nigdar nije videl, pak mu se je za to sada najbolje dopal.

Doiduči domov, povedal je materi, kaj je sve u melinu videl, a sestra Barica je polag poslušala. Med ostalim dojde i na osla, te veli: „Znaš mama, došel Ti je k melinu i jeden osel, on je bil tuliki, kak naš japa“.

„Čuj ga mama“ — veli Barica — „kak opet laže. Kaj ne, da tak velikoga osla, kak je naš japa niti neima na svietu.“

E. K.

Dober tolnač.

Govori uviek istinu.

Jedan tamničarski svećenik pripoveda sliedeće:

Prije kakovi šest godinah bude mi jedan mladi trgovac, koj je u onoj tamnici, gde sam ja bil svećenik i izpoviednik dopeljan, da mi se izpriča. On je u rečenoj tamnici odsedel svoju trogodišnju kaštigu a pri odpustu je uviek navada, da se svaki pri meni izpriča i moj dobar navuk sobom na put vzeme. — Isti trgovac je bil iz V..... te je imal ženu i dvoje diece.

„Kaj bu sad iz mene?“ To je na razstanku bilo njegovo na me upravljeno pitanje. Ja sam mu odgovoril: „Uviek strogo pri istini ostati a nikad nelagati te svakom prilikum božje zapovedi pred očmi imati. On mi opet odgovori, da nebude nigde mogel posla dobiti, ako bu istinski pripovedal, da je radi prevare tri godine u tamnici odsedel. Ipak zato mi je na moje nagovorjanje obečal, da bu uviek istinu govoril, pak bilo kak bilo.

Duže vriemena za tim pohodil me je jedan liepo oblečeni gospon, u kojem sem odmah prijašnjega arestanta spoznal, te mi je pripovedal sliedeće:

Odmah, kak sem se iz tamnice povrnul u V..... išel sem u jednu povekšu trgovinu za da posla dobim. Budem dopeljan pred gospodara trgovine, te mu predam moje prvašnje svedočbe. Ali sad je došlo ono pitanje, kojega sem se uviek bojal:

„Gde su bili ove zadnje tri godine, od kojih njim svedočbe fale?“

Srdce mi je počelo tuči, ali obečal sem istinu govoriti:

„U reštu u L.....“ odgovorim.

„A zakaj su bili obsudjeni?“ zapita opet on.

„Radi prevare,“ odgovorim ja.

„Pak kak se ufaju sve tak odprto očitovati, dok si ipak moreju misliti, da njih ja pod takovemi prilikami nebum mogel u posel vzeti?“ veli opet on.

„Ja sem mojemu svećeniku, koj mi je navuka dal, da uviek istinu govorim, to obečal i zato sad moju rieč držim, te hoću samo istinu govoriti,“ odgovorim opet ja.

Na to on: „Anda moj dragi, kad su oni svojemu svećeniku obečali istinu govoriti i to sad drže, ufam se, da su se pobolšali, te njih zato u posel primam, nek budu marljivi i vierni, pak budu si uviek svoj kruh zaslužiti mogli.“

Ovak sem ja kroz istinu na prvi mah do zaslužbe došel, i mogu reči, da mi dobro ide, jer se njihovoga navuka u svakom slučaju strogo držim i zapovedi božje pred očmi imam.

E. K.

Onda i vezda.

Onda, kad još na majke krilu,
Ja tak sladke sem si senjal sne:
Ljubil svoju majku sem milu
Više nego světa blago sve!

Sunčeca trak kak lepo tam sja,
Glas ptičic kak milo se čuje:
To svaki dobro samo on zna,
Ki dom svoj od srca poštuje.

Zorno sve čelo ondi Vesna
S věncom cvětja dišućeg kiti;
Narav ondi vnogo je lepša,
Kak vu tudjem světu zna biti.

Onda prot' nebu vu vis
Pogledalo plaho mi oko,
Gde videl sem milote sve niz,
Kak pogled dosiže široko.

A vezda, daleko od milih,
V kraju tudjem, pod nebom tudjem, . .
Iti od'vud srce me sili,
Gde s nikim nesretne se svojem.

Buka, ka med zidi se čuje,
Prav kakti da z gluhe daljine
Tko sumnjivi se približuje,
Ggdegod me zmisli domovine.

Ah! tu se neglasi vis i dol
Od poja ptičic miloglasno,
Kaj još bolje vnoža srca bol,
Ar pesem nečujem ljubavno.

Tu mladost s Vesnom se neigra,
Potočec neromoni tiho,
Sunca trak blagi netitra,
Nit s'čuje slavulja glas milo.

*

Ali sine vre dnevek,
I sam Stvoritel bu dal,
Da nepogine človek,
Koj Njega v pomoć bu zval!

A. Pataki.

LOTERIJA. Graz 17-ga juniuša 1893.

84 90 21 54 35

Cena žitka. — Gabona árak.

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	frt	kr.
Buza	Pšenica	7	50
Zab	Zob	7	50
Rozs	Hrž	6	50
Kukoricza ó	Kuruza stari	—	—
„ uj	„ novi	5	50
Árpa	Ječmen	5	—
Fehér bab	Grah beli	5	—
Sárga »	» žuti	4	—
Vegyes »	» zmešan	4	—

NYILTTÉR.

Henneberg G. (cs. kir. udvariszállító) selyemgyára Zürichben, privátmegrendelőknek közvetlenül szállit fekete, fehér és szines selyemszöveteket, méterenkint 45 krtól 11 frt 65 krig postabér és vámmentesen, sima, csikos, koczkázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minöség és 2000 különböző szin és árnyalatban.) Minták postafordultával küldetnek. Svájczba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Pályàzati hirdetmèny.

A lemondás folytán üresedésbe jött Bottornyai rom. kath. iskolànál a

TANITÓI ÁLLÁSRA

ezennel pályázat hirdettetik.

Tanitòi fizetés **300** frt készpénz, szabad lakás fütèssel és 3 hold szántóföld haszonélvezete. — A kérvények

folyò évi julius hò 15-ig

alulirotthoz adandòk be.

Csakis okleveles és nötlen tanitók pàlyázhatnak, melyek a horvát nyelvben kellő jártassággal birnak.

Bottornya, 1893 junius 12-én.

KOLLAY JEROMOS

831 2—2 plebános, iskolaszéki elnök.

Eredeti párisi

gummi és halhólyag

felülmulhatlan kitünő minőségben tuczatja 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 és 8 frt. Megrendeléseket pontosan eszközöl

REIF J., specialista, **BÉCS**,

IV., Margarethenstrasse 7,

első és legösmertebb czég e szakmában. Legjobb és legszolidabb kiszolgálás. Teljes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek.

A Horgony-Pain-Expeller

Ezen rég jónak bizonyult bedörzsölés, csúz, köszvény, hátfájdalmak és meghülések ellen a világ minden részén el van terjedve és kitünő hatása által

a legjobb

háziszer hirnevét elnyerte. A valódi Horgony-Pain-Expeller majdnem minden gyógyszertárban kapható 40 kros, 70 kros és 1 frt 20 kros üvegekben és igy a legolcsóbb

HÁZISZER

Hirdetés.

Van szerencsém Csáktornya, Perlak és környéke t. közönségének tudomására hozni, miszerint **Kőrös** városában

Helyszerző-intézetet

nyitottam szolgaleányok, szakácsnők, szobaleányok, dajkák, gazdaasszonyok sat., valamint szolgalegények, kocsisok, béresek, inasok, erdészek, gazdatisztek, kertészek, svajczerosok sat. számára.

Ha valamely szolgálattevő hely nélkül volna, vagy valaki szolgálatba óhajtana lépni, **jelentkezzék alulirottnak intézetében**, hogy jó helyre beszerezhessem. Szükséges azonban, hogy minden szolgálattevő hiteles cseléd könyvvel, vagy bizonyitvánnyal legyen ellátva s azt magával hozza.

Abban a reményben, hogy a fent nevezett községek, valamint egész Muraköz t. közönsége körében visszhangra talál, igyekezni fogok a t. közönségnek szolgálatára lenni.

Vagyok kitünő tisztelettel

Kőrös, 1893. junius hó.

Rebrek Iván,
helyszerző.

Oglas.

Čast mi je svestrano objaviti p. n. občinstvu mjesta Čakovca, Preloka i njihove okolice, da sam otvorio u **slob. i kr. gradu Križevci**

Zavod za preporuku Služinčadi

ma koje vrsti, bilo kao n. p. služavke' kuharice, sobarice, dojkinje, konobarice, gospodarice, i t .d. zatim sluge, kočijaše, biruše, dvorjanike, lugare, špane, vrtlare, švajcare i t. d.

U slučaju, ako bi koje služinče bez službe bilo, ili bi možda koje od kuče željelo poći u službu, neka se samo kod **zavoda** niže podpisatog prijavi, da ga u dobru službu umjestim. Samo imam spomenuti, da mora svako služinče sa valjanom izkaznicom t. j. Pašušom biti providjeno, te takovu sobom ponieti.

Ostajem u nadi, da će ovaj oglas p. n. občinstvu u gore navedenim mjestima kao i njihovoj okolici t. j. u cielom Medjimurju svestrani odziv naći, teću p. n. Občinstvu vezda na službu pripravan biti.

Bilježim se sa osobitim štovanjem

U Križevcih, 1893. mesec junius.

Ivan Rebrek,
služboda vac.

834 1—3

Pályázati hirdetés.

A csáktornyai plébániához tartozó **dráva-szt.-iváni rom. kath. iskolánál megüresedett**

TANITÓI ÁLLÁSRA

ezennel pályázat hirdettetik. -- A tanitó fizetése **300** forint, szabad lakás, kert és **3** öl tüzifa.

A pályázók folyamodványaikat a csáktornyai plébánia hivatalhoz **folyó évi augusztus hó 15-ig** küldjék be.

P. ÁNGYÁN AURÉL
adm. és iskolaszéki elnök.

VÉGELADÁS!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására juttatni, hogy **Nagy-Kanizsán** a városház-utczában levő

üveg- és porcellán-kereskedésemmel

végleg felhagyok, miért is Nagy-Kanizsa város tanácsának 4222—93. sz. a. kiadott engedélye alapján rövid időn át

végeladást tartok!

Üzletemben ennek folytán **porczellán** és **üvegáruk, tükrök keretek, álló-** és **függő-lámpák** és minden a szakmába vágó tárgyak a legszebb kivitelben jóval a gyári árakon alól el fognak adatni. -- Tömeges látogatásért esedezik

Nagy-Kanizsán, 1893. junius hó 18-án.

SCHIFFER VILMOS FIA.

830 2—3

„Zacherlin"

a legjobbnak elismert szer mindenféle rovar ellen.

Ezen csodálatos hatásu „Zacherlin" ösmertető jelei:

1. a lepecsételt palaczk, 2. a „ZACHERL" név.

Árak: 15 kr, 30 kr, 50 kr, 1 frt. A Zacherlin fecskendő 30 kr.

Kapható Csáktornyán: Stráhia Testvérek, Gráner Testvérek, Heinrich Miksa, Göncz L. gyógysz. A-Lendva: Fuss Nándor gyógysz. Freyer Fülöp. Gráner testvérek. Perlak: Sosterics Pál, Kramarits Viktor. 798 4—5

Magyar vörös kereszt sorsjegyek.
Főnyeremény 15.000 frt.
Huzás julius 1-én.
Eredeti sorsjegyek készpénzfizetés mellett vagy részletfizetésre a legelőnyösebben.

Bank és váltó-üzlet

Salm herczegi sorsjegyek.
Főnyeremény 21.000 frt.
Huzás julius 15-én.
Igérvény 3 frt és 50 kr bélyeg.

751 21—*

GRÜNWALD és SCHWARZ

VARAZSDON, BOLT UTCZA.

Bécsi városi sorsjegyek.
Főnyeremény 200.000 frt.
Huzás julius 1-én.
Igérvény 3·25 frt és 50 kr. bélyeg.

IGÉRVÉNYEK
minden huzáshoz.

Tőzsdei ügyletek
közvetitetnek.

Waldstein Grof sorsjegyek.
Főnyeremény 21.000 frt.
Huzás julius 15-én.
Eredeti sorsjegyek készpénz vagy részletfizetés mellett a legelőnyösebben.

Vásárol és elad mindennemü **értékpapirokat, u. m. sorsjegyeket, járadékokat, zálogleveleket, részvények és kölcsönöket** ugyszintén **arany és ezüst pénzeket.**

Kölcsön értékpapirokra teljes árfolyamértékig.

Sorsjegyek eladása részletfizetésre.
Sorsolási vesztességek ellen való biztositás.
Kisorsolandó értékek nyilvántartása.

Tudakozódásokra pontosan felelünk és minden megbizást a legméltányosabban eszközlünk.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Csáktornyán.